

مجلهٔ الدراسات اللغوية

در اوایل ماه بهمن ماه ۱۳۷۹، ششمین مجلد از مجلات «مجلهٔ الدراسات اللغوية» وابسته به مرکز ملک فیصل عربستان سعودی به دفتر مجله اهداء شد. در این مجله مباحث خوبی دربارهٔ نسخ خطی در باب مباحث لغت و زبان‌شناسی مطرح شده است که جهت اطلاع علاقمندان به ذکر نام و نویسنده این مقالات اشاره می‌شود.

سال اول شماره ۲: بخش‌های چاپ نشده از کتاب «تحفة المعجد الصریح فی شرح کتاب الفصح» تألیف ابی جعفر احمد بن یوسف النهری اللبلی لاندلسی (مر ۶۹۱ هـ. ق) تحقیق عبدالعزیز السامری؛ کتاب الإبانة در لغت تألیف سلمة بن مسلم العوینی نگارش جاسر خلیل أبو صیبه.

سال اول شماره ۳: تعلیقاتی بر تعلیقه ابی علی فارسی به قلم عوض بن حمد القوزی.

سال اول شماره ۴: خلاصه کتاب الغایات والمعاصد در شرح و مضمون نکهت‌ها و فوائد «الجملة» تألیف ابی اسحاق ابراهیم ابن احمد بن یحیی البهاری البسنی (قرن ۷ هجری) به تحقیق حیاة قارة.

سال دوم شماره اول: منظومه «فتح الرؤوف فی احکام الحروف وما فی معناها من الاسماء والظروف» تألیف محمد بن عمر بن مبارک الحمیری الحضرمی مشهور به «بحرق» (مر ۹۳۰ هجری) به تحقیق عبدالرحمن بن محمد العنار.

سال دوم شماره ۲: «المرفاه لإعراب الاله الا الله» تألیف محمد بن عبدالرحمن الحنفی الزمری، شمس‌الدین ابی عبدالله ابن الصانع، به تصحیح ریاح الیعنی مفتاح.

سال دوم شماره ۳: خلاصه کتاب الفرق بین السین والصاد تألیف ابی حسن محمد بن کیسان النحوی متوفی سال ۳۲۰ هجری که این کتاب توسط ابی عبدالله محمد بن احمد القرشی الشافعی معروف به ابن قباح (۶۵۶-۷۴۱ هـ. ق) خلاصه شده است. و توسط قتی بن سهو بن نزال العنبری معرفی و شرح شده است.

کتاب ماه کلیات

در این مجله در شماره‌های ۳۶ و ۳۷ بخش گزارش، مطلبی تحت عنوان میراث مکتوب در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران چاپ شده است که نویسنده در این گزارش ضمن معرفی این کتابخانه و

تعداد نسخ و آثار می‌که در آن نگهداری می‌شود به برنامه‌های در دست اجر این کتابخانه اشاره کرد و در انتها نویسنده پیشنهاد های خود را در باب حفظ نسخ خطی و استناد بهینه از آنها ارائه کرده است.

کتاب ماه هنر

شماره‌های ۲۵ و ۲۶ این مجله که به هنر و اسطوره اختصاص داده شده است، مقاله‌ای به قلم دکتر کناپون مزداپور عرضیه بنت علمی پژوهشگاه علوم انسانی دربارهٔ برخی نسخ و دستنوشته‌های اوستایی و پهلوی در هند تحت عنوان «اسناد ادبی برای زنده‌داشتن تعدادی از نسخه‌های خطی» چاپ شده است که شرح سفر ایشان به هند و توصیف وضعیت اسف‌ناک نسخ خطی است که به زبان اوستایی و پهلوی و فارسی زرتشتی (گونه‌ای از فارسی دری) در موزه‌های شرق شناسی کاما، کتابخانه ملا فیروز، مجموعه خانوادگی آنکلساریا، کتابخانه‌های او و واده، کتابخانه دستور مهر چی رانا و ... نگهداری می‌شود.

کتاب ماه و دین

حسن انصاری قسری در شماره ۴۰ - بهمن ۷۹ - این مجله طی مقاله‌ای با عنوان «درآمدی بر تاریخ نگارش اسلامی و معرفی یک متن تاریخی» کوشش نمود که است باطل چند موضوع، مسئله و امر دشوارهای فکری و نظری تاریخ نگاری اسلامی را مورد کاوش قرار دهد. قصد وی در این مقاله صرفاً طرح موضوع بود و او در صدد است در مقالات متعدد آن را تشریح کند. نویسنده در ضمن مقاله خود که دربارهٔ معنا و مفهوم تاریخ و مکاتبات تاریخ نگاری اسلامی بحث کرده است به معرفی و بررسی یکی از آثار ابو مروان عبدالملک بن حبیب بن سلیمان السلمی (ح ۱۷۴ - ۲۳۸ ق) فقیه، محدث و شاعر مالکی مذهب اندلس تحت عنوان «کتاب التاریخ» پرداخته است و اهمیت آن را در تاریخ نگاری اسلامی بیان کرده است.

کتاب ماه تاریخ و جغرافیا

در شماره ۳۹ - دی ۷۹ - این مجله مقالات مختلفی دربارهٔ برخی از متون قاجاریه چاپ شده است که «میکار و نامه» یا «سناپش نامه ترابن» (مرزنامه‌ای از یک سده پیش) سرود «میرزا حسین علی تاج

شیرازی دربارهٔ وقایع جنگ روس و ایران (۵-۱۹۰۴م) در پیش از دو هنر اربیت به قلم در کتبخانه‌ها شمره رجب زاده؛ حاج میرزا حسن نسایی، فارسنامه ناصری و مسئله اوقاف مدرسه منصوریه شیراز به قلم در کتبخانه عبدالرسول خیراندیش، فتحعلی شاه به روایت خاوری نوشته سوسن اصلبی، معرفی نسخه خطی رساله در وضع ایران اثر میرزا علی خان امین الدوله به قلم ریاض معتمدی، نقد و نظر در باب کتاب تاریخ النوازیخ قاجاریه نوشته حسین احمدی، دو نقد و یادداشت دربارهٔ کتاب تاریخ عضدی و چاپ‌های اخیر آن یکی به قلم خانم الهام ملکزاده و دیگری نوشته خانم نادره جلالی از جمله این مقالات هستند.

کتاب ماه ادبیات و فلسفه

شماره ۴۰ - بهمن ۷۹ - این مجله، دو نقد دربارهٔ چاپ‌های جدید تذکره نصر آبادی به چاپ رسانده است؛ یکی نقد جامع در کتبخانه شیعی کدکندی و دیگری نقد آقای حسین مسرت؛ البته در صفحه بندی این شماره و مقالات آشنایی شده است که خوانندگان به هنگام مطالعه می‌بایست به این مورد دقت کنند. در این شماره همچنین در کتبخانه عزیز الله جوینی به مقاله «در گذر از کاخ نظم» تألیف آقای ابوالفضل حبیبی در باب شیوه تصحیح شاهنامه پاسخ داده است.

کتاب ماه دین

شماره ۴۱، ۴۲، فروردین ۸۰

در این مجله مطالب ذیل در باب متون کهن درج شده است:
* معرفی کتاب مشارق انوار الیقین فی حقائق اسرار امیرالمؤمنین (ع) و مؤلف آن به قلم غلامرضا کلی زواره.
* نقدی بر تصحیح راجحه الامواج و مونس الاشباح به قلم محمود نظری.

مجله نشر دانش

سال ۱۸ شماره اول بهار ۸۰

* در این شماره مهر داد چنانچه اصطلاح «ازین دندان» مراد از متون ادبی فارسی مورد بررسی و تحقیق قرار داده است.
* ترجمه مشی کهن به قلم ابوالفضل خطیبی دربارهٔ معرفی کتاب داستان کس شاسب، تهورس و چمشید، گلشاه و منتهای دیک (ترجمه

و آوانویسی از بهلولی به کوشش کتابون مزد اوبرا)

* پارسی گو بیان نزد در عهد قاجار، مقاله‌ای است از سید علی آل‌داوود دربارهٔ چاپ کتاب تذکره شبستان تألیف محمد علی مدرسی نزدی به کوشش اکبر قلمسیاه.

* شرح منظوم کلمات حضرت علی (ع) به قلم علیرضا کابوتی در باب معرفی کتاب «کلمات علیّه غرا» که به همت دکتر محمود عابدی چاپ شده است.

کتاب ماه کلیات

ش ۳۹، ۴۰، فروردین ۸۰، اسفند ۷۹

در این مجله در باب نسخ کهن این مطالب به چشم می‌خورد:
* کاهش فهرست نویسان نسخ خطی که هشتاد و هشتاد نفر به قلم اکرم سعودی
* معرفی پایان نامه‌ای تحت عنوان: کتبخانه ملک، کتبخانه نسخ خطی

کتاب ماه تاریخ و جغرافیا

شماره ۴۱ اسفند ۷۹

در این مجله کتاب‌های لغات و مؤلف آن نگارش سپاوش یاری، کتاب العجبه = فی حجة الشهداء تألیف محمد حسن خان اعتماد السلطنه، به قلم سید علی کاشفی خوانساری، نگاهی به آثار مذهبی بدیع نگار بانکیه بر کتاب فیض اللموع و نگاهی به کتاب شرح دیوان منسوب به امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) هر دو به قلم خانم نادره جلالی، مورد بررسی پژوهش و امر زبانی قرار گرفته است. لازم به ذکر است این شماره و نیز تاریخ تشیع نامرکفته است.

کتاب ماه تاریخ و جغرافیا

ش ۴۲-۴۳ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۰

نقد و نظر در باب کتاب البلدان بعربی به قلم محمد سلماسی زاده؛ نگاهی به کتاب گلشن مراد، نگارش فریدون شایسته؛ معرفی نسخه خطی نشان حیدری (تاریخ تیبو سلطان) به قلم منیره ربیعی؛ نگاهی به نسخه خطی مسخر البلاد، تألیف نادره جلالی، مطالبی است که در این شماره در باب متون کهن درج شده است.

نامهٔ فرهنگستان علوم

شماره ۷۹/۱۶

در این مجله رساله‌ای تحت عنوان «قواعد کلامیه و فلسفیه» تألیف حکیم ربانی میرز مهدی مدرس آشتیانی قدس سره به چاپ رسیده است.

الف) کز ارشی از نذ وین فهر سنگان نسخه‌های خطی ترجمه‌های فارسی قرآن کریم نوشته علی صدراپی خوبی.

ب) کز ارشی در باره تصحیح ترجمه ابو الفتح رازی اولین مترجم شیعی قرآن به قلم محمد مهیار.

فصلنامه علوم حدیث

شماره ۱۸، زمستان ۷۹

در این مجله در باب میراث مکتوب و نسخ خطی در حوزه علوم حدیث مطالب ذیل آورده شده است:

مقائمه اجمالی الموضوعات ابن جوزی باللغالی سیوطی در باب نقد احادیث مناقب امام علی (ع) به قلم مجید فلاح پور؛ مناقب امیرالمؤمنین در «فردوس الاخبار» تألیف العافظ شیرویه بن شهر در این شیرویه الدلهی به قلم علی ضاهر امر، اربعینیات در فضایل امیرمؤمنان (ع) به قلم باقر یزدی؛ طرفه‌های پورطاهوس: آئینه وصایت و خلافت - نقد و بررسی کتاب طرف من الانبیا والمناقب تألیف سید ابو الفاسر رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن طاهوس العسینی به قلم جو باجهان بخش

در بررسی این دو شعاعه ابتکاری سودمند ملاحظه شد که عبارت است از ارائه فهرستی از پژوهش‌های در دست سامان دهی و نشر شاخه علوم حدیث که تعداد قابل توجهی از این پژوهش‌ها را تصحیح متون مربوط به علوم حدیث تشکیل داده است.

مجله تحقیقات اسلامی

سال سیزدهم، ش ۱ و ۲

در مجله تحقیقات اسلامی سال سیزدهم ش ۱ و ۲ مطالب ذیل در ارتباط با میراث مکتوب درج شده است.

«شرحی ناشناخته در هیاکل النور» (از عهد آل مظفر) تصحیح محمد کریمی زنجانی اصل؛ علم العیال و فنون آن از دکتر پرویز اذکابی؛ معرفی جنگ خطی ملا محمد علی آکه کشمیری به قلم رضا سرک؛

مجله ترجمان وحی

شماره ۸

مجله ترجمان وحی که هر ۶ ماه یک بار منتشر می‌شود در شماره ۸ خود دو کز ارشی در باره نسخ خطی قرآن چاپ کرده است که عبارتند از:

مجله قیاسات

مجله قیاسات شماره ۱۷ سال پنجم خود در این موضوع هر متونیک دینی اختصاص داده است که مقالات: راززدایی از پیام من، هر متونیک بولمان و کسنه راززدایی در تفسیر متون دینی نوشته علی ضافانمی نیا، تفسیر متون مقدس در در نگاه به قلم محمد تقی فعالی از جمله مقالات مرتبط با متون کهن در این نشریه است.

جهان کتاب

ش ۶ / ش ۳ تا ۶ / خرداد و تیر ۱۳۸۰

در این مجله تصحیح جدیدی از سراج السالکین ملا محسن فیض کاشانی با نام عرفان مشنوی که توسط مهدی انصاری تصحیح شده است به قلم سید عبداللّه مهدوی مورد نقد و ارزیابی قرار گرفته است.

فصلنامه حوزهٔ اصفهان

زمستان ۷۹ و بهار ۱۳۸۰

در این مجله باز حسب کتاب علی به قلم حامد ناجی اصفهانی، اصول اربعه‌انته تألیف علامه محمد حسین حسینی جلالی ترجمه جو با جهان بخش، تاریخنامه بناکشی نگارش جبریل شادان در ارتباط با حوزه متون به چاپ رسیده است.

